

Valikaine „Karjääriõpetus“

<p>Üldalused ja üldpädevuste arendamine</p>	<p>Võnnu Keskkooli III kooliastme valikaine “Karjääriõpetus” toimub 9. klassis mahuga üks 45-minutiline ainetund nädalas. Õppeaine põhineb Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava” lisa 11 (Vabariigi Valitsuse 23.03.2023 määruse nr 18 sõnastuses). Õppeaine toimub üldjuhul lühikese tunnina kogu õppeaasta jooksul või pika tunnina ühe poolaasta jooksul.</p> <p>Karjääriõpetuse õpitulemused ja nende saavutamiseks rakendatavad õppemeetodid toetavad teiste üldpädevuste (vääratus-, sotsiaalne-, enesemääratlus-, õpi-, suhtlus-, matemaatika- ja ettevõtluspädevus) arengut ning lõimingut erinevate õppeainete ja läbivate teemadega. Lõimingut toetab ka õppekeskkonna laiendamine väljapoole klassiruumi, koolisisesed ja -välised sündmused.</p>
<p>Üldised õppe- ja kasvatus-eesmärgid</p>	<p>Aineõpetusega taotletakse, et õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teadvustab oma huvisid, võimeid ja oskusi, mis võimaldavad adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääriplaanide tegemist; 2) arendab oma karjääri kujundamise pädevusi, sh õpi-, suhtlemis-, koostöö- ja otsustamisoskusi ning info hankimise, hindamise ja analüüsimise oskusi; 3) arendab soovi ja oskust endale eesmäärke seada ja nendeni jõudmiseks süsteemselt tegutseda; 4) kujundab soovi ja valmisolekut elukestvaks õppimiseks ning iseseisvaks karjääriotsuste tegemiseks; 5) tutvub erinevate ametite/elukutsete ja õppimisvõimalustega, töösuhteid reguleerivate õigusaktide ning ettevõtlus- ja majanduskeskkonnaga.

<p>III kooliastme lõpuks taotletavad õpitulemused</p>	<p>9. klassi lõpetaja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teab oma ja teiste temperamendi omadusi, närvisüsteemi iseärasusi, oskab seostada elukutseid temperamenditüübiga, mõistab temperamenditüübi mõju olukordades toimetulekule ja iseloomu seost tegevusega. 2) mõistab väärtuste ja vajaduste tähendust ja seost elurollidega. 3) teab, kuidas kujunevad hoiakud. Teab, millised käitumisviisid on omased emotsionaalselt intelligentsele inimesele. 4) oskab analüüsida enda ja teiste tundeid, emotsioone, huvisid, iseloomuomadusi. 5) mõistab ameteid, töö sisu muutumist, ühiskonnas toimuvaid protsesse, oma ootusi tulevasele tööle, karjäärivõimalusi. 6) teab edasiõppimise (kutseharidus, kutsekeskharidus, gümnaasium, välismaal õppimine) iseärasusi. 7) analüüsida töökuulutusi ja kohalikke töövõimalusi, teab oma kodukoha peamisi tegevusvaldkondi. 8) mõistab, millest sõltub tema töökoha valik. 9) oskab kasutada karjääriinfoallikaid, oskab leida infot, oskab kirjeldada endale sobivat tööd/ ametit. 10) oskab määratleda enda valikuid, teab oma eelistusi. Oskab hinnata tegevusi oma igapäeva elus ja erinevaid alternatiive. 11) teab erinevate rollide olulisust elus ja on valmis arenemiseks, muutumiseks. 12) mõistab karjääriplaneerimist kui elukestvat protsessi, oskab hinnata alternatiive. 13) püstitatud eesmärged analüüsida ja koostada tegevusplaan, lugeda lepinguid, koostada CVd, motivatsioonikirja, käituda tööintervjuul. 14) teab vähemalt ühte eneseanalüüsi mudelit ning oskab selle põhjal ennast analüüsida.
--	---

	<p>15) Mõistab hariduse ja tööturu vahelisi seoseid ning vajadus pidevaks enesearendamiseks ja elukestvaks õppeks.</p> <p>16) Oskab leida infot tööturu, erialade ja õppimisvõimaluste kohta ning oskab seda kasutada.</p> <p>17) Mõistab karjääriplaneerimist kui terviklikku, järjepidevat ja elukestvat protsessi.</p> <p>18) Suudab iseseisvalt otsustada ja analüüsida otsust mõjutavaid tegureid.</p> <p>19) Kasutab vajadusel karjääripetsialistide abi (karjäärinõustamine).</p> <p>20) On valmis teadlike karjääriotsuste tegemiseks ja isikliku karjääriplaani koostamiseks elukestva õppe valguses.</p> <p>21) Võtab vastutuse oma karjääri planeerimisel.</p> <p>22) Teab vähemalt ühte eneseanalüüsi mudelit ning oskab ennast selle põhjal analüüsida</p>
<p>Õppetöö korraldus</p>	<p>Auditoorne töö, rühmatööd ja arutelud, võimalusel väljasõit, külalised, Töötukassa töötoad, erinevate koolidega tutvumine.</p>
<p>Hindamine</p>	<p>Hinnatakse mitteeristava hindamise alusel „arvestatud“ või „mittearvestatud“. Arvestatakse:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) praktilisi töid: CV koostamine; ettevõtte külastuse ja töövarjupäeva konspekt või kokkuvõte, eneseanalüüs, jms; 2) oskust mõtestada praktilist tegevust; 3) oskust otsida ja analüüsida asjakohast infot; 4) loomingulisust ja ratsionaalsust; 5) teadlikkust peamistest karjääriotsust mõjutavatest teguritest; 6) õppekavas ettenähtud õpitulemuste saavutamist, mida õpilane tõendab arutelude, rühmatööde, õpimapi esitlemise jt tegevuste käigus.

	<p>Karjääriõpetuse käigus ei hinnata õpilase hoiakuid ega väärtusi, vajaduse ja võimaluse korral antakse õpilasele nende kohta tagasisidet. Hindamisel väärtustatakse õpilaste isikupära ja toetatakse arengut.</p> <p>Õppeaine tulemus kajastub põhikooli lõputunnistusel.</p>
Õppematerjalid	<p>„Põhikooli karjääriõpetuse valikaine õpetajaraamat : kolmas kooliaste“;</p> <p>https://ekoolikott.ee/et/oppematerjal/7350-Karjaariopetuse-abi-materjal-8-9-klassi-opilasele ;</p> <p>erinevad online testid.</p>
Lisainfo	<p>Kõige olulisemaks arvestuse saamise nõudeks on kohustuslike tööde esitamine tähtjaks. Nendeks on CV, motivatsioonikiri ja eneseanalüüs.</p>

Õppesisu	Õppetöö korraldus
<p>I moodul - „ Enese tundmaõppimine“ (11 tundi)</p> <ul style="list-style-type: none"> → emotsioonid (subjektiivsed tundeelamused), → emotsionaalne stabiilsus (emotsionaalne toimetulek ja enesekontroll) → enesehinnang (üldine suhtumine iseendasse), huvid (aktiivne valiv suhtumine teadmistesse ja tegevustesse) → isiksus (inimene, kellel on eneseteadvus ja sotsiaalne roll), iseloom (mis mõjutab inimese tegevusi, suhteid, valikuid) 	<ul style="list-style-type: none"> → Enesetundmise teema käsitlemine ja vastavate praktiliste harjutuste sooritamine aitab õpilasel kujundada enesemääratluspädevusi ning analüüsi tulemusel langetada teadlikke otsuseid, mis on seotud edasise haridustee ja/või tööeluga. → Käsitletakse sotsiaalsete ja õpipädevuste seoseid tulevaste õpingute ja tööeluga. → Õpiharjumuste teadlik kujundamine seotult teadlikult püstitatud eesmärkidega aitab ennetada õpilase haridustee katkemist ning soodustab

<ul style="list-style-type: none"> → motivatsioon (mis paneb meid tegutsema) ja võimed (eeldused teadmiste, oskuste ja vilumuste omandamiseks) → väärtused (tõekspidamised, mis mõjutavad inimese tegevust ja otsustamist erinevates olukordades). 	<p>elukestvat õpet.</p>
<p>II moodul - „Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmaõppimine“ (12 tundi)</p> <ul style="list-style-type: none"> → Amet (kindlate tööülesannetega ja vastutusega tööalane tasustatav tegevus) → eriala (haridusasutustes omandatav teadmiste ja oskuste kogum mis on nõutav kutsealal töötamiseks) → elukestev õpe (elu jooksul ette võetud õppetegevus, mis aitab parandada ja oskusi vastavalt vajadusele) → pädevus (kompetentsus, mis pole rakendatav vaid ühes kontekstis), kutseharidus, kutsekeskharidus, üldharidus, tööturg, tööjõud (isikud, kes soovivad ja on võimelised töötama) → töötu (isik, kes on ilma tööta ja otsib aktiivselt tööd ning on valmis kohe tööle hakkama), töömotivatsioon (vajadused ja 	<ul style="list-style-type: none"> → Õppimisvõimaluste, erinevate töövaldkondade ja tööturu suundumuste tundmine on vajalik, et õpilane oskaks teadlikult kavandada oma karjääri ja edasist elu. → Kujuneb valmisolek paindlikuks reageerimiseks tööturul toimuvatele kiiretele muutustele ja elukestvaks õppeks. → Tööturuga praktilise tutvumise käigus saavad õpilased ülevaate erinevatest töövaldkondadest. → Õpilasi suunatakse uurima ja võimalusel katsetama erinevaid töid, otsima ja leidma seoseid õpingute ja töövaldkondade vahel.

<p>soovid, mis innustavad tööalast tegevust).</p>	
<p>III moodul - „Planeerimine ja otsustamine“ (12 tundi)</p> <p>→ Karjäär (töoga seotud elukestev areng), karjääriplaneerimine (muutuste, õppimise ja otsustamise protsessi teadlik juhtimine), karjääriõpe (teadmised endast, töömaailmast, elukutsetest, õppimisvõimalustest), karjääriinfo (info hariduse, tööturu, elukutsete ja nende omavaheliste seoste kohta)</p> <p>→ isiklik karjääriplaan (konkreetne tegevuskava), õpimotivatsioon (ajendid, põhjused, mis mõjutavad noore õpitegevust), elurollid (inimese käitumine oma staatuse kohaselt).</p>	<p>→ Planeerimise ja otsustamise põhimõtete tundmine aitab õpilasel süstematiseerida informatsiooni iseendast, tööturu võimalustest ja seostada seda oma tuleviku – ja karjääriplaanidega.</p> <p>→ Õpilane analüüsib erinevaid karjäärivalikuid mõjutavaid tegureid.</p> <p>→ Õpilasel kujunevad teadmised ja oskused eesmärkide püstitamiseks, karjäärialaste otsuste langetamiseks, võimalike probleemide äratundmiseks ja nende ennetamiseks.</p> <p>→ Moodul keskendub õpilase adekvaatse enesehinnangu kujunemisele.</p>